

моніторингу, оцінювання рівня та аналізу факторів, що впливають на рівень його фінансової безпеки [3].

Для забезпечення фінансової безпеки банківських установ необхідно вирішувати такі завдання:

- розробка ефективних схем концентрації банківського капіталу;
- запровадження системи управління грошовими потоками в державі, сконцентрувавши їх у провідних банках на пріоритетних напрямках розвитку держави;
- законодавчий захист українських банків, які кредитують пріоритетні напрями економіки;

- з метою захисту національної банківської системи приділити більшість уваги підвищення її конкурентноспроможності, а саме: розробка державної політики розвитку і підтримки національних банків; розробка банками власних стратегій реформування та змін в менеджменті [8].

Таким чином, фінансова безпека банків є важливим інструментом для досягнення їх комерційної мети – збільшення прибутку, накопичення капіталу, захисту їх від ризиків, а також зміцнення позицій на ринку банківських послуг.

Література

1. Артеменко Д.А. Механизм обеспечения финансовой безопасности банковской деятельности : дис. канд. экон. наук. / Д.А. Артеменко. – Ростов-на-Дону, 1999. – 172 с.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека / О.І. Барановський; Ін-т екон. прогнозування. – К.: Вид-во
3. Вовк В.Я. Теоретичні засади забезпечення фінансовою безпекою банку // Проблеми економіки. – 2012. - №4. – С. 200-204.
4. Герасимов П.А. Экономическая безопасность банка: концептуальный подход / П.А. Герасимов // Банковские услуги. – 2006. – № 4. – С. 20-30.
5. Енциклопедія банківської справи України / Ред. В.С. Стельмах: Національний банк України, Інститут незалежних експертів. – К.: Молодь; Ін Юре, 2001. – 680с.
6. Зубок М.І. Організаційно-правові основи безпеки банківської діяльності в Україні : навч. посібн. [для студ. ВНЗ]. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.] / М.І. Зубок, Л.В. Ніколаєв. – К.: Істина, 2000. – 88 с.
7. Зубок М.І. безпека банків: Навч. Посібник. – К.: Київ нац. торг.-екон. Ун-т. 2002. – 306с.
8. В.В. Коваленко, Л.М. Єріс Оцінка ефективності присутності іноземного капіталу і фінансова безпека банківської системи // Формування ринкових відносин в Україні. - 2011. - №5. – С. 170-176.
9. Побережний С.М., Пластун О.Л., Болгар Т.М. Фінансова безпека банківської діяльності: Навч. Посібник. – Суми: УАБС НБУ. 2010. – 112с.
10. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: Монографія / А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін.; За зач. Ред.. докт. Екон. Наук. Проф.. А.О. Єкіфанова. – Суми: УАБС НБУ. 2006. – 295с.

УДК 336.5(477)

ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПРАГМАТИКА

Головачев В. – ст.5 курсу, гр. ФУДмвн-51

Науковий керівник – к.е.н., доцент Клівіденко Л.М.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Бюджет країни виступає дієвим інструментом регулювання економічних процесів, стабілізації проблем зайнятості, покращення цінової політики, а також оптимізації макроекономічних показників держави. З іншого боку, розмір державного бюджету та структура основних джерел його наповнення визначають умови виконання державою своїх основних функцій. Рівень організації бюджетного процесу віддзеркалює дієвість бюджетної політики та її вплив на економічну стабільність і соціальний рівень життя у державі.

Система бюджетних видатків представляє собою взаємопов'язану сукупність окремих елементів, що характеризують економічні відносини, які виникають в результаті розподілу грошових коштів держави та забезпечують реалізацію її завдань і функцій. В цьому сенсі постає важливе завдання – формування такої обґрунтованої системи видатків, елементи якої були б збалансовані між собою, а їх сукупність забезпечувала б максимально ефективне досягнення мети бюджетної системи [2].

Для характеристики системи бюджетних видатків розглянемо їх класифікацію. В першу чергу, в залежності від рівня бюджетної системи розмежовуються видатки Державного та місцевих бюджетів. Так, з Державного бюджету здійснюються

видатки на державне управління – законодавчу, виконавчу, судову владу; міжнародну діяльність; фундаментальні та прикладні дослідження; національну оборону, правоохоронну діяльність та безпеку держави; державні інвестиційні проекти; програми з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, охорони природного середовища, обслуговування державного боргу; проведення виборів і референдумів тощо.

Важливими проблемами щодо змін в обсягах бюджетних видатків є істотне зростання державного боргу України, високі валютні ризики зовнішньої заборгованості, посилення тиску боргових виплат на державні фінанси. Так у наслідок великого боргового навантаження, накопиченого за попередні роки, видатки державного бюджету з обслуговування державного боргу зросли у 1,5 рази. А це у свою чергу потребує вжиття активних заходів у сфері макроекономічної політики, спрямованих на зменшення боргового навантаження. Велике значення у визначенні обсягу бюджетних видатків мають інституційні та політичні фактори. Державні видатки закріплюються у законах, довготермінових програмах, договорах з міжнародними організаціями. Найбільше це проявляється під час передвиборної компанії [3].

Дослідження основних проблем у напрямі формування видаткової частини бюджету дає можливість визначити наступні напрями удосконалення: забезпечення більшої прозорості видаткової частини; формування окремих бюджетів – стратегічного та поточного; подальше впровадження програмно-цільового методу [1]; трансформація системи державних видатків у контексті стимулювання економічного зростання; дотримання загальних принципів удосконалення бюджетної системи [3].

Державні видатки є інструментом забезпечення справедливого розподілу державних благ із метою досягнення граничного рівня добробуту для кожного громадянина. Їх обсяг і структура постійно змінюються, оскільки залежать від економічної ситуації. Проте, ефективність видатків зумовлена більше їхньою структурою, ніж обсягами, яка визначається важливістю заходів, що фінансуються з бюджету, для забезпечення розвитку суспільства. Обсяг і структура державних видатків залежать від багатьох факторів. Насамперед вони визначаються обсягом ВВП країни, обсягом доходів держави, неподаткових надходжень до бюджету та інших факторів.

Важливим фактором змін в обсягах бюджетних видатків є істотне зростання державного боргу України, високі валютні ризики зовнішньої заборгованості, посилення тиску боргових виплат на державні фінанси. Не менш важливим чинником впливу на обсяг видатків є вкладання бюджетних коштів у розвиток людини. Держава, впливаючи на поступове піднесення якості людського капіталу та на відповідне використання їхнього потенціалу, примножує можливість країни у забезпеченні економічного зростання [3].

Отже, удосконалення системи бюджетних видатків є об'єктивно необхідною умовою та підґрунтям реалізації комплексу економічних реформ в країні. Реалії економічного сьогодення вимагають використання сукупності виражених форм, методів і принципів перерозподілу видатків між рівнями бюджетної системи, економічними характеристиками операцій тощо з метою посилення ефективності виконання функцій і завдань держави та забезпечення її сталого соціально-економічного розвитку. При цьому структура видатків має віддзеркалювати стратегію трансформації економічних відносин і базуватися на оцінці впливу державних рішень на майбутній розвиток країни.

Література

1. Богомолова Н.І. Ефективність бюджетної політики в системі фінансової безпеки держави / Н.І. Богомолова // Ефективна економіка, 2011. – №11. [Електронний ресурс].
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Лагутін В. Д. пріоритети координації бюджетної та монетарної політики в Україні / В. Д. Лагутін // Фінанси України. – 2011. – №10. – С.9